

FINANSUTSKOTTETS BETÄNKANDE 10/2002 rd

Regeringens proposition angående befullmäktigande att bevilja finska flygbolag statsgaranti för skador som åsamkats tredje man och som beror på krigsrisk

INLEDNING

Remiss

Riksdagen remitterade den 17 september 2002 en proposition angående befullmäktigande att bevilja finska flygbolag statsgaranti för skador som åsamkats tredje man och som beror på krigsrisk (RP 110/2002 rd) till finansutskottet för beredning.

Beredning i delegation

Ärendet har beretts av finansutskottets skattedelegation.

Sakkunniga

Skattedelegationen har hört

- regeringsråd Veikko Kantola, finansministeriet
- regeringsråd Yrjö Mäkelä, kommunikationsministeriet.

PROPOSITIONEN

I propositionen föreslås att riksdagen i enlighet med grundlagens 82 § 2 mom. ger sitt samtycke till att statsrådet, på villkor som statsrådet fastställer och utan krav på motsäkerhet, får bevilja finska flygbolag statsgaranti för person- och sakskada, som tredje man åsamkas på grund av krigsrisk. Regeringen föreslår att bemyndigandet skall gälla temporära garantier för tiden 1 oktober 2002 — 30 april 2003. Garantier beviljas på samma sätt som statsrådet beviljade ga-

rantier under perioden 25 september 2001 — 30 september 2002 med riksdagens samtycke (budgetserien 6/2001 och 3/2002). Bemyndigandet ersätter flygbolagens krigsriskförsäkringar som sades upp i september 2001. I övrigt fastställs villkoren för garantierna särskilt. Ett villkor är dock att person- och saksador som åsamkas tredje man täcks upp till 1,5 miljarder euro eller motsvarande belopp i US-dollar per skadefall.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Motivering

Av de orsaker som framgår av propositionen och med stöd av erhållen utredning finner utskottet propositionen behövlig och tillstyrker den.

Utskottet har behandlat samma fråga tidigare och tog då ställning till avgiften för garantin, garantiernas längd och uppföljning av läget (FiUB 14/2001 rd och FiUB 1/2002 rd).

Avgiften för garantin. Efter att statsgarantin första gången var uppe i riksdagen har frågan om avgift skall tas ut för garantin eller inte avgjorts genom en ändring av lagen om statens långivning och statsborgen (986/2001 — RP 196/2001 rd). Lagen tillåter att garantiavgift också tas ut för statsgarantier. Garantiavgiften fastställs dels utifrån olika faktorer som påverkar risktäckningen, dels utifrån konkurrensfaktorer.

De fem bolag som för närvarande omfattas av statsgarantierna betalar enligt utredning sammanlagt ca 400 000 euro i garantiavgifter i månaden. Prisnivån, som följer kommissionens rekommendationer, är satt så lågt som möjligt. Detta är den gängse linjen också på annat håll i Europa. Enligt uppgift är dessa avgifter lägre än exempelvis försäkringspremierna för de försäkringar de svenska flygbolagen tagit på den fria marknaden. Men, som Försäkringsbolagens Centralförbund påpekat för utskottet, finns det ingenting att invända mot förfarandet. Vid expertutfrågningen framgick det också att t.ex. USA går under kommissionens prislinje i sina statsgarantier.

Garantiernas längd. I propositionen föreslås att fullmakterna skall fortsätta gälla t.o.m. den 30

april 2003. De kommer att utnyttjas bara om det blir nödvändigt att trygga flygtrafiken och med hänsyn till konkurrensaspekterna. Förlängningen av statsgarantierna skulle också grunda sig på de gemensamma riktlinjer för EU som överenskomms vid Ecofin- samt transport- och telekommunikationsministrarnas sammanträden oktober. Kommissionen har rekommenderat att garantiarrangemanget skall gälla till utgången av oktober. Regeringen menar i propositionen att en ytterligare förlängning kan vara nödvändig för att de pågående förberedelserna för ett sameuropeiskt eller ett ännu större internationellt garantiarrangemang skall bli klara.

Uppföljning av läget. Finlands primära mål är att återgå till ett marknadsbaserat försäkringssystem så snart det med hänsyn till situationen i stort är möjligt. Enligt utredning till utskottet har de än så länge fåtaliga produkterna på marknaden en så kort uppsägningstid, låg försäkringskapacitet eller hög prisnivå att de inte uppfyller villkoren för den stabila miljö flygtrafiken kräver. Dessutom kan de de facto ligga utom räckhåll för mindre flygbolag. Inte heller sett i ett statligt perspektiv är de existerande försäkringarna adekvata och följaktligen behövs temporära garantiarrangemang också efter september. Utskottet vill dock understryka att de garantier enskilda stater beviljar eller den verksamhet gemensamt överenskomna internationella specialförsäkringsbolag bedriver bara är en temporär lösning. Det slutgiltiga målet bör vara en så snar återgång som möjligt till en öppen försäkringsmarknad.

Förslag till beslut

Med stöd av det ovan anförda föreslår finansutskottet

att riksdagen i enlighet med 82 § 2 mom. i grundlagen beslutar ge sitt samtycke till att statsrådet, genom ett särskilt beslut och på de villkor som fastställs i beslutet och utan krav på motsäkerhet, under perioden 1.10.2002—30.4.2003 genom ett särskilt beslut och på de villkor som fastställs i beslutet kan bevilja

statsgaranti för person- och sakskada, som åsamkas tredje man och som omfattas av de finska flygbolagens krigsrisk, till ett belopp om högst 1 500 000 000 euro eller motsvarande belopp i US-dollar per skadefall och

att dessa fullmakter som beviljas statsrådet för viss tid är i kraft till och med den 30 april 2003.

Helsingfors den 20 september 2002

I den avgörande behandlingen deltog

ordf. Maria Kaisa Aula /cent
vordf. Kari Rajamäki /sd
medl. Olavi Ala-Nissilä /cent
Pirjo-Riitta Antvuori /saml
Matti Huutola /vänst
Timo Ihamäki /saml
Seppo Kääriäinen /cent
Reijo Laitinen /sd
Markku Laukkanen /cent
Hanna Markkula-Kivisilta /saml
Tuija Nurmi /saml

Mauri Pekkarinen /cent (delvis)
Virpa Puisto /sd
Ola Rosendahl /sv
Anni Sinnemäki /gröna
Sakari Smeds /kd
Marja-Liisa Tykkyläinen /sd
Kari Uotila /vänst
Jukka Vihriälä /cent
ers. Ulla Juurola /sd
Kari Kantalainen /saml
Hannes Manninen /cent (delvis).

Sekreterare i delegationen var

utskottsråd Maarit Pekkanen.